

အခန်း(၁၈)

ပြစ်မှုနှင့်ပြစ်ဒဏ်များ

၁၉၁။ မည်သူမဆို အောက်ဖော်ပြပါဇယားတွင် ဖော်ပြထားသော ပြဋ္ဌာန်းချက် အကျဉ်းနှင့် သက်ဆိုင်သည့် မူရင်းပုဒ်မများ သို့မဟုတ် မူရင်းပုဒ်မခွဲများပါ ပြဋ္ဌာန်းချက် တစ်ရပ်ရပ်ကိုလည်းကောင်း၊ သက်ဆိုင်ရာနည်းဥပဒေများ၊ စည်းကမ်းများကို လည်းကောင်း လိုက်နာရန်ပျက်ကွက်ကြောင်း သို့မဟုတ် ဖောက်ဖျက် ကျူးလွန်ကြောင်း ပြစ်မှုထင်ရှားစီရင်ခြင်းခံရလျှင် ထိုသူသည်ငွေဒဏ် အနည်းဆုံး တစ်သိန်းကျပ်မှ အများဆုံး သုံးသိန်းကျပ် အထိ ချမှတ်ခြင်းခံရမည်။ ထပ်မံကျူးလွန်ကြောင်း ပြစ်မှုထင်ရှားစီရင်ခြင်းခံရလျှင် အများဆုံးငွေဒဏ်အပြင် ထောင်ဒဏ်(၁)လ အထိ ချမှတ်ခြင်းခံရမည်-

ပုဒ်မ၊ ပုဒ်မခွဲ	ပြဋ္ဌာန်းချက်အကျဉ်း
(၁)	(၂)
၆၆(ဃ)	ရေစီးရေလာနှင့် ယာဉ်အသွားအလာကို အနှောင့်အယှက် ဖြစ်စေသော အရာများကို ဖယ်ရှားစေခြင်း သို့မဟုတ် ဖယ်ရှားခြင်း၊
၆၆(စ)	အဆောက်အအုံ၊ ဝင်းခြံတို့ကို ဆေး သို့မဟုတ် ထုံးသုတ် စေခြင်း၊

ပုဒ်မ၊ ပုဒ်မခွဲ	ပြဋ္ဌာန်းချက်အကျဉ်း
(၁)	(၂)
၆၆(ဆ)	ဝင်းခြံမခတ်သည့်မြေကို ဝင်းခြံခတ်စေခြင်း၊ မပြုပြင်သည့် ဝင်းခြံကို ပြုပြင်စေခြင်း၊
၆၆(ဇ)	သစ်ပင်၊ ချုံနွယ်များကို ရှင်းလင်းစေခြင်း၊ ချိုင့်ဝှမ်းကို မြေဖို့ စေခြင်း၊
၆၈(က)	အန္တရာယ်ရှိစေသော ရေတွင်း၊ ရေကန်၊ ရေအိုင်များကို ကာရံ စေခြင်း၊ ပြုပြင်စေခြင်း၊
၆၈(ခ)	ကျန်းမာရေးနှင့်မညီညွတ်သော ရေတွင်း၊ ရေကန်၊ ရေလှောင် ကန်၊ ရေစည်၊ ရေအိုင်တို့ကို ဆေးကြောပြုပြင်စေခြင်း၊ ရေဖြည့်ဖုံးအုပ်စေခြင်း၊
၆၉(က)	အမှိုက်များစွန့်ပစ်ရန်အမှိုက်ပုံး၊ အမှိုက်အိတ်များထားရှိစေခြင်း၊
၆၉(င)	ပျော်ပွဲရွှင်ပွဲအတွက်၊ အသုံးပြုမည့် အဆောက်အအုံ သတ်မှတ် စည်းကမ်းများနှင့်အညီ ဆောင်ရွက်စေခြင်း၊
၁၂၉	အငှားစက်တပ်ယာဉ်ငယ် လုပ်ငန်းလိုင်စင်မရှိဘဲ လုပ်ကိုင်ခြင်း၊
၁၃၀	အငှားစက်တပ်ယာဉ်ငယ်ပိုင်ရှင်နှင့် ယာဉ်မောင်းတို့သည် သတ်မှတ်ထားသော စည်းကမ်းများမလိုက်နာခြင်း၊
၁၄၁	ကူးတို့လုပ်ငန်း လိုင်စင်မရှိဘဲ ခရီးသည်တင်ဆောင်ခြင်း၊ အခကြေးငွေဖြင့်ပစ္စည်း သယ်ဆောင်ခြင်း၊
၁၄၄	ကြက်၊ ဘဲ၊ ငါး၊ ငှက်၊ ပုစွန်တို့ကို စည်းကမ်းများနှင့်အညီ သတ်ဖြတ်၊ ရောင်းချ၊ သယ်ဆောင်စေခြင်း၊
၁၄၉	အုပ်ချုပ်ရေးမှူးသည် တရားမဝင် သားသတ်ခွင့်ပြုခြင်း၊
၁၆၃(ခ)	လမ်း၊ ရေမြောင်း၊ ရေပိုက်၊ မိလ္လာပိုက်ပေါ်တွင် ပိတ်ဆို့၍ ပစ္စည်းများ ဖြန့်ထားခြင်း၊
၁၆၃(ဂ)	ရေစီးရေလာ၊ ရေမြောင်းနှင့် လမ်းကို ဟန့်တားနှောင့်ယှက် ဆောင်ရွက်ခြင်း၊
၁၆၃(ဃ)	လမ်း၊ သစ်ပင်၊ မြေလွတ်၊ မြေကွက်လပ်စသည့် နေရာများ တွင် ကြော်ငြာ၊ ကြော်ငြာဆိုင်းဘုတ်များ စိုက်ထူခြင်း၊ တပ်ဆင်ခြင်း၊

ပုဒ်မ၊ ပုဒ်မခွဲ	ပြဋ္ဌာန်းချက်အကျဉ်း
(၁)	(၂)
၁၆၃(င)	လမ်းပေါ်နှင့် လမ်းဘေးတွင် ယာဉ်များကို ရေဆေးခြင်း၊ ပြင်ဆင်ခြင်း၊ ခွင့်ပြုချက်မရှိဘဲ ညအိပ်ရပ်နားခြင်းနှင့် ကတ္တရာလမ်းအား ရေဖျန်းခြင်း မပြုရ။
၁၆၄(က)	လမ်းပေါ်တွင် ကစားခြင်းမပြုရန် တားမြစ်ခြင်း။
၁၆၉(က)	တိရစ္ဆာန်များထားရှိခြင်း၊ မွေးမြူခြင်း၊ စည်းကမ်းမဲ့ လွှတ်ကြောင်းခြင်း မပြုရ။
၁၆၉(ခ)	တိရစ္ဆာန်အသေကောင်များကို သတ်မှတ်ချက်နှင့်အညီ သုတ်သင် ရှင်းလင်းစေခြင်း။
၁၇၀(ခ)	စည်ပင်သာယာရေးအဖွဲ့ပိုင် စည်းကမ်းဖောက်ဖျက်၍ ဈေးရောင်းချခြင်းမပြုရ။
၁၇၀(ဆ)	ယာဉ်ရပ်နားစခန်းများ၊ လက်မှတ်ရောင်းချရန်နေရာ မော်တော်ယာဉ်များ ဝင်၊ ထွက်ရပ်နား ဂိတ်ထိုးရန်နေရာ တည်ထောင်ဖွင့်လှစ်ခြင်းမပြုရ။
၁၇၃(က)	ကော်မတီပိုင် ရေပိုက်ကိုဖောက်ခြင်း၊ ရေပိုက်ကိုဖောက်၍ မိမိနေအိမ်အတွင်းသို့ ရေကို ဆက်သွယ်ရယူခြင်း။
၁၇၃(ခ)	ရေသွယ်ပိုက်မှ ဆင့်ပွားပိုက်ဆက်ဖြင့် တပ်ဆင်ဆက်သွယ် ခြင်း။
၁၇၃(ဂ)	ရေသွယ်ပိုက်မှရေကို ပိုမိုရရှိစေရန် လျှပ်စစ် သို့မဟုတ် စွမ်းအင် တစ်မျိုးမျိုးကို အသုံးပြု၍ဖြစ်စေ၊ လက်နှိပ်တုံ့ကင် အသုံးပြု၍ ဖြစ်စေ ရေကို ရယူသုံးစွဲခြင်း။
၁၇၃(ဃ)	တပ်ဆင်ထားသော ရေမီတာကို တစ်နည်းနည်းဖြင့် ပြောင်းလဲ စေခြင်းကို တားမြစ်ခြင်း။
၁၇၅	လမ်းတံတားများတွင် သတ်မှတ်ထားသော ဝန်ထက်ပိုသည့် ယာဉ်များ မောင်းနှင်ရပ်နားခြင်း မပြုရန်။
၁၇၆	ဘီးခွန်၊ မော်တော်ယာဉ်ညအိပ်ခွန်နှင့် မော်တော်ယာဉ် ရပ်နားခ များကို ပေးဆောင်ရန် ပျက်ကွက်ခြင်း။

ပုဒ်မ၊ ပုဒ်မခွဲ	ပြဋ္ဌာန်းချက်အကျဉ်း
(၁)	(၂)
၁၇၇	မည်သူမျှ ခွင့်ပြုချက်မရှိလျှင် ပစ္စည်းခွန် ပေးဆောင်ရန် ပျက်ကွက်ခြင်း၊
၁၇၉	ယာယီဇာတ်ရုံ ဆောက်လုပ်ခြင်း မပြုရန်၊
၁၈၀	အိမ်ဆိုင်၊ ကုန်စုံဆိုင်၊ ကုန်ပဒေသာဆိုင်များ ဖွင့်လှစ်ရောင်းချခြင်း မပြုရန်၊
၁၈၂(ခ)	လမ်းဘေးဈေးဆိုင် ဖွင့်လှစ်ရောင်းချခြင်း မပြုရန်၊
၁၈၂(ဂ)	သတ်မှတ်ထားသည့် နေရာနှင့် အချိန်တို့တွင် လမ်းဘေးဈေးဆိုင် ဖွင့်လှစ်ရောင်းချခြင်း မပြုရန်၊
၁၈၃	ယာဉ်တစ်မျိုးမျိုးကို အသုံးပြု၍ ထိလက်မှတ် သို့မဟုတ် ကုန်ပစ္စည်းများကို လှည့်လည်ကြော်ငြာခြင်း သို့မဟုတ် ရောင်းချခြင်း မပြုရန်၊
၁၈၅(က)	မှတ်ပုံတင်လက်မှတ်မရှိဘဲ အသုဘယာဉ်လုပ်ငန်း သို့မဟုတ် ခေါင်းတစ်မျိုးမျိုး ပြုလုပ်ရောင်းချခြင်းကို တားမြစ်ခြင်း၊

ရှင်းလင်းချက်။ အထက်ဖော်ပြပါ ဇယားတိုင်(၂) ပြဋ္ဌာန်းချက်အကျဉ်း ခေါင်းစဉ်အောက်ရှိ ဖော်ပြချက်များသည် သက်ဆိုင်ရာပုဒ်မ၊ ပုဒ်မခွဲများပါ ပြစ်မှုများအတွက် အဓိပ္ပာယ်ဖွင့်ဆိုချက်များ မဟုတ်ဘဲ သက်ဆိုင်ရာပုဒ်မ၊ ပုဒ်မခွဲပါ အကြောင်းခြင်းရာ များကို ရည်ညွှန်းဖော်ပြချက်များသာဖြစ်သည်။

၁၉၂။ မည်သူမဆို အောက်ဖော်ပြပါဇယားတွင် ဖော်ပြထားသော ပြဋ္ဌာန်းချက် အကျဉ်းနှင့် သက်ဆိုင်သည့် မူရင်းပုဒ်မများ သို့မဟုတ် မူရင်းပုဒ်မခွဲများပါ ပြဋ္ဌာန်းချက် တစ်ရပ်ရပ်ကိုလည်းကောင်း၊ သက်ဆိုင်ရာနည်းဥပဒေများ၊ စည်းကမ်း ပါညွှန်ကြားချက် တစ်ရပ်ရပ်ကိုလည်းကောင်း လိုက်နာရန်ပျက်ကွက်ကြောင်း သို့မဟုတ် ဖောက်ဖျက် ကျူးလွန်ကြောင်း ပြစ်မှုထင်ရှားစီရင်ခြင်းခံရလျှင် ထိုသူသည် ငွေဒဏ်အနည်းဆုံး ငွေကျပ်သုံးသိန်းမှ အများဆုံးငွေကျပ်တစ်ဆယ်သိန်းထိ ဖြစ်စေ၊ ထောင်ဒဏ် (၁)လမှ (၆)လအထိဖြစ်စေ၊ ဒဏ်နှစ်ရပ်စလုံးဖြစ်စေ ချမှတ်ခြင်းခံရမည်။

ထပ်မံကျူးလွန်ပါက အများဆုံးထောင်ဒဏ်ချမှတ်ရမည့်အပြင် ငွေဒဏ်ကျပ်ငါးသိန်း အထိ ချမှတ်နိုင်သည်-

ပုဒ်မ၊ ပုဒ်မခွဲ	ပြဋ္ဌာန်းချက်အကျဉ်း
(၁)	(၂)
၆၆(က)	ခွင့်ပြုချက်နှင့်ညီညွတ်မှုမရှိဘဲ အဆောက်အအုံဆောက်လုပ်သည်ကို ရပ်ဆိုင်းစေခြင်း၊ ပြန်လည်ပြင်ဆင်စေခြင်း၊ ဖြိုဖျက်စေခြင်း၊ အစိုးရအဖွဲ့၏ အမိန့်ဖြင့် ဖြိုဖျက်ခြင်း၊
၆၆(ဂ)	လမ်း၊ တံတား တည်ဆောက်ပြင်ဆင်ရာတွင် မလွတ်ကင်းသော ဝင်းခြံနေရာ၊ အဆောက်အအုံကို ဖယ်ရှားစေခြင်း၊ အစိုးရအဖွဲ့၏ အမိန့်ဖြင့် ဖယ်ရှားခြင်း၊
၆၆(င)	အန္တရာယ်ရှိသော အဆောက်အအုံကို ပြုပြင်စေခြင်း၊ ဖြိုဖျက်စေခြင်း၊ နေထိုင်သူများကို ဖယ်ရှားစေခြင်း၊
၆၈(ဂ)	စက်ရုံ၊ အလုပ်ရုံ၊ အဆောက်အအုံနှင့် မြေပေါ်မှ စီးဆင်းသည့် ရေကြောင့် အများပြည်သူလမ်းနှင့် ပစ္စည်းများပျက်စီးခြင်း မရှိစေရန် ရေတံလျှောက်၊ ရေဆင်းပိုက်၊ ရေမြောင်းတို့ကို ပြုလုပ်စေခြင်း၊ ပြုပြင်စေခြင်း၊
၆၈(ဃ)	စက်ရုံ၊ အလုပ်ရုံ၊ အဆောက်အအုံတို့မှ ရေကောင်းစွာ ထုတ်ပစ်ရန် မြေကို ပြုပြင်စေခြင်း၊ ရေဆိုးများအား စနစ်တကျသန့်စင်စွန့်ပစ်စေခြင်း၊
၆၈(င)	စက်ရုံ၊ အလုပ်ရုံတွင် ရေဆွဲအိမ်သာ၊ ရေလောင်းအိမ်သာ၊ မိလ္လာပိုက်၊ မိလ္လာကန်တို့ကို စီမံထားရှိစေခြင်း၊
၆၈(စ)	ရေဆွဲအိမ်သာ၊ ရေလောင်းအိမ်သာ၊ မိလ္လာပိုက်၊ မိလ္လာကန်တို့ကို ပိတ်ထားစေခြင်း၊ ဖျက်သိမ်းစေခြင်း၊ ပြုပြင်စေခြင်း၊

ပုဒ်မ၊ ပုဒ်မခွဲ	ပြဋ္ဌာန်းချက်အကျဉ်း
(၁)	(၂)
၆၉(ခ)	ဘေးဖြစ်စေတတ်သော ဓာတုပစ္စည်း၊ ကျန်းမာရေးကို ထိခိုက်စေတတ်သော စွန့်ပစ်ပစ္စည်းများကို အများပြည်သူ ဆိုင်ရာနေရာတွင် စွန့်ပစ် ခြင်းမပြုလုပ်ရ။
၆၉(ဂ)	ကျန်းမာရေးနှင့် မညီညွတ်သော ရေပေးရေးလုပ်ငန်းကို ပိတ်ထားစေခြင်း။
၆၉(ဃ)	ဟိုတယ်၊ မိုတယ်၊ တည်းခိုခန်း၊ ဘော်ဒါဆောင်၊ အခန်းလိုက်ငှားသော အဆောက်အအုံ၊ စားသောက်ဆိုင်တို့ကို သတ်မှတ် စည်းကမ်းများနှင့်အညီ ဆောင်ရွက်စေခြင်း။
၆၉(ဆ)	သီးခြားလုပ်ငန်းလိုင်စင် ရရှိထားသည့် လုပ်ငန်းများ ဆောင်ရွက်ရာတွင် မြို့သာယာလှပရေး၊ ပတ်ဝန်းကျင်သန့်ရှင်းရေး၊ အများပြည်သူ စိတ်ငြိငြင်မှုမရှိစေရန်နှင့် ကျန်းမာရေးကို ထိခိုက်မှုလျော့နည်းစေရန် စီမံဆောင်ရွက် စေခြင်း။
၇၀(က) ၁၄၂	အသုံးပြုရန်မသင့်သည့် သုသာန်မြေကို ပိတ်ထားစေခြင်း၊ ကျွဲ၊ နွား၊ နွားနောက်၊ လား၊ မြင်း၊ မြည်း၊ သိုး၊ ဆိတ်၊ ဝက်တို့ကို ခွင့်ပြုချက်မရှိဘဲ သတ်ဖြတ်ခြင်း၊ အသား ရောင်းချခြင်း။
၁၆၄(ခ)	အများပြည်သူနှင့်သက်ဆိုင်သော ရေစီးရေလာ၊ ရေမြောင်းနှင့် လမ်းကို ဟန့်တားနှောင့်ယှက်သည့် ဆောင်ရွက်မှုများ ပြုလုပ် ထားရှိခြင်းမပြုရန်။
၁၆၄(ဃ)	ကိုယ်ပိုင်လမ်းဖောက်လုပ်ခြင်းမပြုရန်။
၁၆၄(င)	ဝင်ထွက်နိုင်သော လမ်းလုံးဝမရှိသည့်မြေပေါ်တွင် အဆောက် အအုံများ ဆောက်လုပ်ခြင်းမပြုရန်။
၁၆၄(စ)	အများပြည်သူသုံး သန့်စင်ခန်းများ ဖွင့်လှစ်ခြင်းမပြုရန်။
၁၆၄(ဆ)	မြို့သန့်ရှင်းသာယာလှပရေး ဆောင်ရွက်ထားမှုအား ဖျက်ဆီးခြင်း မပြုရန်။
၁၆၅(က)	အဆောက်အအုံ ဆောက်လုပ်ခြင်း၊ ပြင်ဆင်တိုးချဲ့ခြင်း၊ ဖြိုဖျက်ခြင်းမပြုရန်။

ပုဒ်မ၊ ပုဒ်မခွဲ	ပြဋ္ဌာန်းချက်အကျဉ်း
(၁)	(၂)
၁၆၅(ခ)	အိမ်ခြံဝင်းယာယီကာရံခြင်း၊ အခိုင်အမာကာရံခြင်း၊
၁၆၅(ဂ)	ကိုယ်ပိုင်စီးပွားဖြစ် ရေပေးရေးလုပ်ငန်း တည်ထောင်ဖွင့်လှစ်ခြင်း မပြုရန်၊
၁၆၅(ဃ)	အများပြည်သူအတွက် စခန်းချရာနေရာ၊ ရေချိုးဆိပ်၊ အပန်းဖြေ နေရာ၊ ရေကူးကန်တို့ကို တည်ထောင်ဖွင့်လှစ်ခြင်း မပြုရန်၊
၁၆၆(က)	လူသေအလောင်းကို သတ်မှတ်သည့်ကာလထက် ကျော်လွန်၍ မထားရန်၊
၁၆၆(ခ)	ကူးစက်ရောဂါဖြင့် သေဆုံးသည့်လူသေအလောင်းကို (၁၂)နာရီ ထက်ကျော်လွန်၍ ထားခြင်းမပြုရန်၊
၁၆၆(ဂ)	သုသာန်မြေအဖြစ် သတ်မှတ်ထားသည့်နေရာမှအပ လူသေ အလောင်းကို မြေမြှုပ်ခြင်း၊ မီးသင်္ဂြိုဟ်ခြင်းမပြုရန်၊
၁၆၇(က)	စားသောက်ဆိုင်၊ အအေးဆိုင်၊ ကော်ဖီဆိုင်၊ နွားနို့ဆိုင်၊ လက်ဖက်ရည်ဆိုင် ဖွင့်လှစ်ခြင်းမပြုရန်၊
၁၆၇(ခ)	ပေါင်မုန့်၊ မုန့်ဖုတ်လုပ်ငန်း၊ ချိုချည်၊ ယိုမျိုးစုံလုပ်ငန်း၊ ဖျော်ရည်၊ စားသောက်ကုန်ပစ္စည်းများ ထုတ်လုပ်၊ သိုလှောင်၊ ဖြန့်ဖြူးသည့်လုပ်ငန်းများ လုပ်ကိုင်ခြင်းမပြုရန်၊
၁၇၀(က)	ပုဂ္ဂလိကဈေး ဖွင့်လှစ်ခြင်း၊ ဈေးနေရာပြောင်းရွှေ့ခြင်း၊ ပြန်လည်ဖွင့်လှစ်ခြင်း၊ ဈေးဧရိယာတိုးခြင်း လျော့ခြင်း၊
၁၇၀(ဂ)	ကျွဲပွဲဈေး ၊ နွားပွဲဈေးများ တည်ထောင်ဖွင့်လှစ် ရောင်းချခြင်း မပြုရန်၊
၁၇၀(ဃ)	ရေသန့်၊ ရေခဲနှင့် အချိုရည်စက်ရုံများ၊ အခြားစက်ရုံ၊ အလုပ်ရုံများ တည်ထောင်လုပ်ကိုင်ခြင်းမပြုရန်၊
၁၇၀(င)	အပေါင်ဆိုင်လုပ်ငန်း တည်ထောင်ဖွင့်လှစ်ခြင်း မပြုရန်၊

ပုဒ်မ၊ ပုဒ်မခွဲ	ပြဋ္ဌာန်းချက်အကျဉ်း
(၁)	(၂)
၁၇၀(စ)	ပုဂ္ဂလိကစီးပွားဖြစ် ဝန်ဆောင်မှုလုပ်ငန်းများကို တည်ထောင် ဖွင့်လှစ်ခြင်းမပြုရန်၊
၁၇၂	ခွင့်ပြုထားသည့် အဆောက်အအုံပုံစံနှင့် ကွဲလွဲခြားနားသည့် အဆောက်အအုံ ဆောက်လုပ်ခြင်းကို မပြုရန်၊
၁၇၄	ယာဉ်ရပ်နားစခန်းဖွင့်လှစ်ခြင်း၊ ဘီးခွန်၊ မော်တော်ယာဉ် ညအိပ်ခွန်၊ ရပ်နားခ၊ စောင့်ရှောက်ခ ကောက်ခံခြင်းကို မပြုရန်၊
၁၇၈	ဝန်ဆောင်မှုလုပ်ငန်း တစ်ရပ်ရပ်ကိုဖြစ်စေ၊ တည်းခိုခန်း သို့မဟုတ် ဆော်ဒါဆောင် သို့မဟုတ် အခန်းလိုက်ဌာနသော အဆောက်အအုံ လုပ်ငန်းကိုဖြစ်စေ လုပ်ကိုင်ဆောင်ရွက်ခြင်း မပြုရန်၊
၁၈၁	လုပ်ငန်းလိုင်စင်မရှိဘဲ ကုန်တိုက်၊ ပုဂ္ဂလိကဈေးများ ဖွင့်လှစ် ရောင်းချခြင်း မပြုရန်၊
၁၈၂(က)	မမှန်ကန်သည့် အလေး၊ ချိန်ခွင်၊ အခြင်အတွယ်၊ အတိုင်းအတာ တို့ဖြင့် ဈေးရောင်းခြင်း၊ ဝယ်ယူခြင်းမပြုရန်၊
၁၈၄	အညစ်အကြေး စွန့်ထုတ်မှု လုပ်ငန်းများနှင့် အညစ်အကြေး သန့်စင်မှု လုပ်ငန်းများကို လုပ်ကိုင်ဆောင်ရွက်ခြင်း မပြုရန်၊
၁၈၅(ခ)	အသုဘရှူအဆောင် သို့မဟုတ် မီးသင်္ဂြိုဟ်စက်၊ အအေးတိုက် အဖြစ် တည်ဆောက်ခြင်း၊ အသုံးပြုခြင်း သို့မဟုတ် လုပ်ကိုင် ခြင်း မပြုရန်၊
၁၈၆	ယာဉ်ရပ်နားစခန်း၊ ယာဉ်ရောင်းဝယ်ရေးစခန်း သို့မဟုတ် ယာဉ်မောင်းသင်ကွင်း မပြုလုပ်ရန်၊

ရှင်းလင်းချက်။ အထက်ဖော်ပြပါ ဇယားတိုင်(၂) ပြဋ္ဌာန်းချက်အကျဉ်း ခေါင်းစဉ်အောက်ရှိ ဖော်ပြချက်များသည် သက်ဆိုင်ရာပုဒ်မ၊ ပုဒ်မခွဲများပါ ပြစ်မှုများအတွက် အဓိပ္ပာယ်ဖွင့်ဆိုချက်များ မဟုတ်ဘဲ သက်ဆိုင်ရာပုဒ်မ၊ ပုဒ်မခွဲပါ အကြောင်းခြင်းရာ များကို ရည်ညွှန်းဖော်ပြချက်များသာဖြစ်သည်။

၁၉၃။ မည်သူမဆို အောက်ဖော်ပြပါဇယားတွင် ဖော်ပြထားသော ပြဋ္ဌာန်းချက် အကျဉ်းနှင့် သက်ဆိုင်သည့် မူရင်းပုဒ်များ သို့မဟုတ် မူရင်းပုဒ်မခွဲများပါ ပြဋ္ဌာန်းချက် တစ်ရပ်ရပ်ကိုလည်းကောင်း၊ သက်ဆိုင်ရာနည်းဥပဒေများ၊ စည်းကမ်းများပါ ညွှန်ကြားချက်တစ်ရပ်ရပ်ကိုလည်းကောင်း လိုက်နာရန် ပျက်ကွက်ကြောင်း သို့မဟုတ် ဖောက်ဖျက်ကျူးလွန်ကြောင်း ပြစ်မှုထင်ရှားစီရင်ခြင်းခံရလျှင် ထိုသူသည် ငွေဒဏ်အနည်းဆုံး ကျပ်တစ်ဆယ်သိန်းမှ အများဆုံးကျပ်သိန်းသုံးဆယ်ထိဖြစ်စေ ထောင်ဒဏ်(၁)နှစ်မှ (၃)နှစ်အထိဖြစ်စေ ဒဏ်နှစ်ရပ်လုံးဖြစ်စေ ချမှတ်ခြင်းခံရမည်။ ထပ်မံကျူးလွန်ပါ က အများဆုံး ထောင်ဒဏ်ချမှတ်ရမည့်အပြင် ငွေဒဏ်အများဆုံး ကျပ်သိန်းသုံးဆယ်ထိ ချမှတ်နိုင်သည်။

ပုဒ်မ၊ ပုဒ်မခွဲ	ပြဋ္ဌာန်းချက်အကျဉ်း
(၁)	(၂)
၆၆(ခ)	မြေ၊လေ၊လမ်း၊ရေမြောင်း၊ရေပိုက်၊မိလ္လာပိုက်ပေါ်တွင် ဝင်းခြံနေရာ တိုးချဲ့သတ်မှတ်ခြင်း၊အဆောက်အအုံကျူးကျော်ဆောက်လုပ်ခြင်း ကိုဖယ်ရှားစေခြင်း၊အစိုးရ၏အမိန့်ဖြင့် ဖယ်ရှားခြင်း၊
၆၉(စ)	အန္တရာယ်ရှိစေနိုင်သော လုပ်ငန်းလုပ်ကိုင်ရာတွင် အန္တရာယ် ရှိလာလျှင် လုပ်ငန်းနေရာကို အသုံးမပြုစေခြင်း၊ ပြင်ဆင်စီမံ ဆောင်ရွက်စေခြင်း၊ ပိတ်သိမ်းစေခြင်း၊
၇၀(ဂ)	သုသာန်မြေကို ရွှေ့ပြောင်းစေခြင်း၊ ဖျက်သိမ်းစေခြင်း၊
၁၆၃(က)	အများပြည်သူနှင့်သက်ဆိုင်သော လမ်း၊ လမ်းနယ်နိမိတ် ရေမြောင်း၊ ရေပိုက်၊ မိလ္လာပိုက်ပေါ်တွင် ဝင်းခြံနေရာတိုးချဲ့ သတ်မှတ်ခြင်း၊ အဆောက်အအုံကိုဖြစ်စေ၊အဆောက်အအုံ၏ တစ်စိတ်တစ်ဒေသ ကိုဖြစ်စေ ကျူးကျော် ဆောက်လုပ်ခြင်း မပြုရန်၊
၁၆၈(က)	အန္တရာယ်ရှိစေသော လုပ်ငန်းကို လုပ်ကိုင်ခြင်း မပြုရန်၊
၁၆၈ (ခ)	အန္တရာယ်ရှိစေသော လုပ်ငန်းနှင့်ပတ်သက်သော ပစ္စည်းများ ရောင်းချခြင်း၊ သိုလှောင်ခြင်းမပြုရန်၊

ရှင်းလင်းချက်။ အထက်ဖော်ပြပါ ဇယားတိုင်(၂) ပြဋ္ဌာန်းချက်အကျဉ်း ခေါင်းစဉ်အောက်ရှိ ဖော်ပြချက်များသည် သက်ဆိုင်ရာပုဒ်မ၊

ပုဒ်မခွဲများပါ ပြစ်မှုများအတွက် အဓိပ္ပာယ်ဖွင့်ဆိုချက်များ
မဟုတ်ဘဲ သက်ဆိုင်ရာပုဒ်မ၊ ပုဒ်မခွဲပါ အကြောင်းခြင်းရာ
များကို ရည်ညွှန်းဖော်ပြချက်များသာဖြစ်သည်။

၁၉၄။ မည်သူမဆို ပုဒ်မ ၁၃၅၊ ပုဒ်မ ၁၃၆၊ ပုဒ်မ ၁၃၇ တို့ပါ ပြဋ္ဌာန်းချက် တစ်ရပ်ရပ်ကို
လည်းကောင်း၊ သက်ဆိုင်ရာနည်းဥပဒေများ၊ စည်းကမ်းများကိုလည်းကောင်း၊ လိုက်နာရန်
ပျက်ကွက်ကြောင်း သို့မဟုတ် ဖောက်ဖျက်ကျူးလွန်ကြောင်း ပြစ်မှုထင်ရှား စီရင်ခြင်းခံရလျှင်
ထိုသူသည် ငွေဒဏ်အနည်းဆုံး ကျပ်ငါးသောင်းမှ အများဆုံး ကျပ်နှစ်သိန်းထိ
ချမှတ်ခြင်းခံရမည်။ ထို့ပြင် ပြစ်မှုနှင့် သက်ဆိုင်သော သက်သေခံပစ္စည်းများကို ပြည်သူ့
ဘဏ္ဍာအဖြစ် သိမ်းဆည်းနိုင်သည်။

၁၉၅။ မည်သူမဆို ပုဒ်မ ၁၉၁ တွင် ဖော်ပြထားသော ဇယားပါ ပြဋ္ဌာန်းချက်တစ်ရပ်ရပ်ကို
လည်းကောင်း၊ သက်ဆိုင်ရာနည်းဥပဒေများ၊ စည်းကမ်းများကိုလည်းကောင်း၊ လိုက်နာရန်
ပျက်ကွက်ကြောင်း သို့မဟုတ် ဖောက်ဖျက်ကျူးလွန်ကြောင်း ပြစ်မှုထင်ရှားစီရင်ခြင်း
ခံရပြီးနောက်တွင် ဆက်လက်၍ လိုက်နာရန်ပျက်ကွက်လျှင် သို့မဟုတ် ဖောက်ဖျက်
ကျူးလွန်လျှင် ထိုသူသည်ဆက်လက်၍ ပျက်ကွက်ခြင်း သို့မဟုတ် ဖောက်ဖျက်ကျူးလွန်ခြင်း
ပြုသည့်နေ့ အသီးအသီးအတွက် တစ်နေ့လျှင် ငွေဒဏ်ကျပ်တစ်သောင်းချမှတ်ခြင်းခံရမည်။

၁၉၆။ မည်သူမဆို ပုဒ်မ ၁၉၂ တွင် ဖော်ပြထားသော ဇယားပါ ပြဋ္ဌာန်းချက်တစ်ရပ်ရပ်ကို
လည်းကောင်း၊ သက်ဆိုင်ရာ နည်းဥပဒေများ၊ စည်းကမ်းများကိုလည်းကောင်း၊ လိုက်နာရန်
ပျက်ကွက်ကြောင်း သို့မဟုတ် ဖောက်ဖျက်ကျူးလွန်ကြောင်း ပြစ်မှုထင်ရှားစီရင်ခြင်း
ခံရပြီးနောက်တွင် ဆက်လက်၍ လိုက်နာရန် ပျက်ကွက်လျှင် သို့မဟုတ် ဖောက်ဖျက်
ကျူးလွန်လျှင် ထိုသူသည်ဆက်လက်၍ ပျက်ကွက်ခြင်း သို့မဟုတ် ဖောက်ဖျက်ကျူးလွန်
ခြင်းပြုသည့်နေ့ အသီးအသီးအတွက် တစ်နေ့လျှင် ငွေဒဏ် ကျပ်သုံးသောင်း
ချမှတ်ခြင်း ခံရမည်။

၁၉၇။ မည်သူမဆို ပုဒ်မ ၁၉၃ တွင် ဖော်ပြထားသော ဇယားပါ ပြဋ္ဌာန်းချက်တစ်ရပ်ရပ်ကို
လည်းကောင်း၊ သက်ဆိုင်ရာ နည်းဥပဒေများ၊ စည်းကမ်းများကိုလည်းကောင်း၊
လိုက်နာရန်ပျက်ကွက်ကြောင်း သို့မဟုတ် ဖောက်ဖျက်ကျူးလွန်ကြောင်း ပြစ်မှုထင်ရှား
စီရင်ခြင်းခံရပြီးနောက်တွင် ဆက်လက်၍ လိုက်နာရန် ပျက်ကွက်လျှင် သို့မဟုတ်
ဖောက်ဖျက်ကျူးလွန်လျှင် ထိုသူသည်ဆက်လက်၍ ပျက်ကွက်ခြင်း သို့မဟုတ် ဖောက်ဖျက်
ကျူးလွန်ခြင်းပြုသည့်နေ့ အသီးအသီးအတွက် တစ်နေ့လျှင် ငွေဒဏ်ကျပ်ငါးသောင်း
ချမှတ်ခြင်းခံရမည်။

၁၉၈။ မည်သူမဆို ပုဒ်မ ၁၇၁ ပါပြဋ္ဌာန်းချက်တစ်ရပ်ရပ်ကို ဖောက်ဖျက်ကျူးလွန်ကြောင်း ပြစ်မှုထင်ရှား စီရင်ခြင်းခံရလျှင် ထိုသူသည် ငွေဒဏ်အနည်းဆုံး ကျပ်ငါးသောင်းမှ အများဆုံးကျပ်တစ်သိန်း အထိ ချမှတ်ခြင်းခံရမည်။

၁၉၉။ မည်သူမဆို စည်ပင်သာယာရေးနှင့်သက်ဆိုင်သည့်မြေများကို စည်ပင်သာယာရေး လုပ်ငန်းများအတွက် ဆောင်ရွက်ခြင်းမရှိဘဲ မိမိကိုယ်ကျိုးစီးပွားအတွက် ရောင်းချခြင်း၊ လွှဲပြောင်းခြင်း၊ ဓားကမ်းခြင်း၊ စွန့်လွှတ်ခြင်း၊ လှူဒါန်းခြင်း၊ အခြားနည်းဖြင့် အသုံးပြုခြင်းများမပြုရ၊ ပြုလုပ်ခဲ့ပါက တည်ဆဲဥပဒေအရ ထိရောက်စွာ အရေးယူခြင်း ခံရမည်။

၂၀၀။ စည်ပင်သာယာရေး ကော်မတီအဖွဲ့ဝင်များနှင့် စည်ပင်သာယာရေးအဖွဲ့ ဝန်ထမ်းများသည် စည်ပင်သာယာရေးလုပ်ငန်းများနှင့် စပ်လျဉ်း၍ ဆောင်ရွက်ရာတွင် တာဝန်နှင့်လုပ်ပိုင်ခွင့်များကို အလွဲသုံးစားပြု၍ အကျိုးအမြတ်ရယူပါက တည်ဆဲ ဥပဒေအရ အရေးယူခြင်းခံရမည်။

၂၀၁။ (က) ပုဒ်မ ၁၄၂ အရ ခွင့်ပြုချက်မရှိဘဲ ကျွဲ၊ နွား၊ နွားနောက်၊ လား၊ မြင်း၊ မြည်း၊ သိုး၊ ဆိတ်၊ ဝက်တို့ကို သတ်ဖြတ်သည့်အတွက် စွဲဆိုသော အမှုများကို သက်ဆိုင်ရာ ကော်မတီက တရားစွဲဆိုရမည်။

(ခ) ပုဒ်မခွဲ(က) အရ စွဲဆိုသော အမှုများမှအပ ဤဥပဒေအရ စွဲဆိုသော အမှု များကို သက်ဆိုင်ရာ ကော်မတီ သို့မဟုတ် ကော်မတီက တာဝန်လွှဲအပ်သော ပုဂ္ဂိုလ်က တရားစွဲဆိုရမည်။

၂၀၂။ ကော်မတီသည် ဤဥပဒေအရ မိမိတာဝန်နှင့် လုပ်ပိုင်ခွင့်များကို ဆောင်ရွက် ရာတွင် လိုအပ်ပါက သက်ဆိုင်ရာ မြန်မာနိုင်ငံရဲတပ်ဖွဲ့၏ အကူအညီကို တောင်းခံရယူ နိုင်သည်။ ထိုကဲ့သို့ တောင်းခံလာပါက မြန်မာနိုင်ငံရဲတပ်ဖွဲ့က အကူအညီပေးရမည်။